

Звіт про результати опитування студентів на тему «Якість освітніх послуг а РДГУ»

З метою визначення думки студентів про якість освітніх послуг та вивчення соціально-психологічної атмосфери в студентському середовищі, дослідницька група Центру якості освіти РДГУ та працівників деканатів всіх факультетів університету провела соціологічне дослідження.

Всього було опитано **407 респондентів**, водночас при опрацюванні були включені у вибірку сукупність **368 заповнених анкет** (без пропусків відповідей на запитання). Вибірка базувалася на районаному відборі респондентів, щоби максимально охопити випадковим (ймовірним методом) студентів усіх факультетів університету. Тому врахування елементів випадкового й районаного методу дозволила отримати певною мірою репрезентативні результати. Відповідно результати дослідження мали характер пілотажного обстеження з наступним повномасштабним аналізом проблеми недопущення порушень в університеті.

Одним із завдань дослідження було визначення умов, які уможливають виникнення порушень етичних норм у навчально-виховному процесі. Зокрема була здійснена спроба виявити чинники зародження такого негативного явища як хабарництво. Звичайно, в даному дослідженні був використаний метод пілотажного дослідження, який допоможе викладачам університету уникнути у майбутньому ризиків морально-етичного характеру, тим часом деякі судження респондентів мають досить гострий й безкомпромісний зміст. Тому результати дослідження варто розглянути на спільних засіданнях професорсько-викладацького й студентського колективів факультетів та кафедр університету.

На думку опитаних студентів, соціально-економічна ситуація в нашій країні має такий характер:

1. Спокійна	- 8,8%.
2. Стабільна	- 6,0%.
3. Важко сказати однозначно	- 28,6%.
4. Напружена	- 40,9%.
5. Вибухонебезпечна	- 15,7%.

Певним «контрольним запитанням» у дослідженні було наступне: «Які домінуючі настрої переважають сьогодні в студентському середовищі?» Відповіді учасників опитування дали змогу зафіксувати такі домінуючі настрої, як:

1. Розчарування	- 18,6%.
2. Байдужості	- 25,1%.
3. Впевненості	- 15,3%.
4. Надії на кращі зміни	- 24,6%.
5. Не визначились	- 11,4%.

Як свідчать результати групування відповідей респондентів, песимістичні настрої переважають у 43,7% з них, а оптимістичні – у 39,9% студентів. Майже кожний третій опитуваний покладає надії на покращення ситуації.

Водночас якість освітніх послуг опитуванні оцінили досить позитивно:

1. «5»	- 57,1%
2. «4»	- 37,2%

3. «3» - 5,7%

При цьому студенти висловили свою думку з приводу вдосконалення якості освіти у закладі. До їх пропозицій увійшли такі, як:

1. Викристовувати більше дискусійних методів навчання
2. Розширити можливості для проходження практики
3. Збільшити число електронних підручників та посібників
4. Організувати більше зустрічей з професіоналами-практиками.

Як бачимо з відповідей студентів, їхнє бачення шляхів покращення якості освіти стосується вдосконалення методики викладання навчальних дисциплін в напрямі застосування інтерактивних методів навчання та практичної компоненти освітнього процесу.

Однією із проблем студентського життя є складання сесії. У дослідженні була спроба визначити об'єктивні та суб'єктивні чинники, які певною мірою свідчать про труднощі складання сесії студентами. До них зокрема належать:

1. Несистематична робота студента упродовж семестру - 51,8%.
2. Упродовж семестру було багато пропусків занять - 37,2%.
3. Непрозора та нечітка система оцінювання знань - 8,1%.
4. Проблем не мають, адже добре готуються до сесії - 27,1%.
5. Необ'єктивне оцінювання знань - 10,3%.
6. Навіщо напружуватися, адже можна домовитись за успішний результат - 5,9%.

Перші дві позиції можна вважати відвертими та об'єктивними судженнями самих студентів про рівень знань й відповідно труднощів у складанні сесії.

Як у кожній справі, поряд з позитивом, існує й негатив. Варто зазначити, що лише 5,9% опитаних студентів покладають надії «домовитись» про успішний результат.

Ймовірно можна стверджувати про те, що практика «домовитись» потребує окремого аналізу, тим часом інші бар'єри варто аналізувати й переконувати студентів щодо перспективного результату майбутнього працевлаштування за умов належного навчання.

У дослідженні була також спроба визначити рівень поширення та контактування з явищами хабарництва у ВНЗ за останній рік. Як відповіли студенти:

1. Ніколи не стикався - 77,7%.
2. Чули від інших студентів - 13,3%.
3. Стикались - 3,1%.
4. Важко сказати однозначно - 7,1%.

Як свідчать результати опитування, 77,7% респондентів не стикались з випадками хабарництва при складанні сесії; з певною «частотою» мали «контакти» лише 3,1%; не визначилися 7,1% опитаних. Безперечно, зважаючи на менталітет студентів та на звичайний конформізм, можна розраховувати на зменшення явищ хабарництва, або ж на певну «латентність» цього явища й певну його трансформацію у громадській думці студентства.

Покладаємо надії, що динаміка зростання випадків хабарництва буде зменшуватись, але залишати випадки проявів «вдячності» студентів до викладачів за

«позитивний» результат без ретельного аналізу та обговорення у студентському середовищі не потрібно.

Досить цікаві та конструктивні відповіді були отримані у дослідженні щодо заходів для протидії корупції та хабарництва. До них належать:

1. Доведення до студентів їхніх прав та способів захисту від корупції - 57,1%.
2. Співпраця студентських організацій з правоохоронними Органами (тренінги, консультації, правова освіта) - 26,9%.
3. Активна громадська позиція самих студентів - 22,0%.
4. Широка роз'яснювальна робота щодо кримінальної Відповідальності за протиправні дії - 21,7%.
5. Корпоративна солідарність викладачів у протидії зловживанням в освіті - 18,2%.
6. Налагодження громадського контролю за вступною кампанією та екзаменаційними сесіями - 16,6%.
7. Активізація «Телефону довіри» - 13,0%.
8. Поглиблене формування позитивного іміджу високоосвіченої людини у суспільстві - 12,5%.
9. Проведення соціологічних досліджень щодо проявів корупції та хабарництва в освітніх закладах - 8,9%.

Отже, результати дослідження свідчать про очікування студентів щодо певної необхідності поширення правових знань та відповідальності за порушення морально-етичних норм, поглиблення вимогливості викладачів до процесу соціалізації студентів, особливо перших курсів. Адже студенти перших курсів мають невеликий соціальний досвід входження у суспільство, перебувають у досить незручній «маргінальній» ситуації, певному перехідному періоді від традиційних стереотипів покладати надії та сподівання насамперед на державу та інші соціальні інститути (ЗОШ, підліткові асоціації та угруповання), на відміну від більш реального, складного але вкрай необхідного процесу самоствердження, самоактуалізації власного потенціалу.

16 квітня 2017 р.

Центр якості освіти